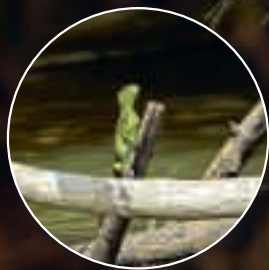

Bijzondere dieren

In de natuur is het voor dieren vaak moeilijk om te overleven. Sommige dieren leven in een gloeiende hitte en moeten op zoek naar voldoende water en koelte.

Andere wonen in extreme koude, moeten zich warm weten houden, en in sneeuw en ijs voedsel vinden.

De natuur heeft de dieren echter een fantastisch wapen gegeven om te overleven: ze kunnen zich aan een situatie aanpassen!

Sommige weten zich perfect aan te passen aan de extreme temperaturen, andere ontwikkelen een ingenieuze trukendoos om hun belagers om de tuin te leiden.

We noemen dat 'evolutie' en het zorgt ervoor dat dieren die zich weten aanpassen kunnen overleven en zich voortplanten.

Bijzondere dieren zijn het allemaal!

De Afrikaanse savanneolifant

PASPOORT	Loxodonta Africana
NAAM	Afrikaanse savanneolifant
Engelse naam	African bush elephant
Regio	Afrika
Voedsel	Herbivoor ¹
Status	Bedreigd
Bijzonder	Grootste en zwaarste landdier.

Deze Afrikaanse savanneolifant is het grootste en zwaarste landdier dat op onze wereldbol voorkomt!

Het vrouwtje van de Afrikaanse Savanneolifant, een koe, kan wel 3 meter hoog worden en 3.000 kilogram wegen. Een mannetje, een stier, kan zelfs tot 4,2 meter hoog worden en 6.000 kilogram wegen.

Hoe groot ben jij? Hoeveel weeg jij?

Denk je dat de olifant op de foto een stier of een koe is? Misschien denk je dat het een mannetje is omdat hij slagstanden heeft?

Dat kan. Bij de Aziatische olifanten hebben enkel de mannetjes slagstanden. Maar bij de Afrikaanse olifanten hebben ook de vrouwtjes slagstanden. Het kan dus zijn dat het een sierlijke dame is in plaats van een stoere heer!

De slagstanden zijn eigenlijk de snijtanden van olifanten. Er zit een zenuw in, net als bij jouw tanden. Heb je al eens tandpijn gehad? Dat kan bij een olifant dus even pijnlijk aanvoelen.

De slagstanden worden voornamelijk gebruikt om te vechten met vijanden (zoals tijgers) en rivalen (zoals andere olifanten). Ze wroeten ermee in de aarde, om water en voedsel te vinden. En als de dichte begroeiing ondoordringbaar wordt, gebruiken ze de slagstanden om er een weg in vrij te maken.

Het lijken dan wel grote en stoere kolossen, maar de olifanten zijn eigenlijk heel kwetsbaar voor stropers die het gemunt hebben op de ivoeren slagstanden. Van dat ivoor worden juwelen, beeldjes of andere voorwerpen gemaakt, zoals pianotoetsen en biljartballen.

Het is verboden om ivoor te verkopen, maar toch worden de slagstanden in het geheim nog verkocht.

Elk jaar doden de stropers hiervoor tot 40.000 olifanten! Dat zijn evenveel olifanten als er mensen in de stad Turnhout, Lokeren of Sint-Truiden wonen.

De Afrikaanse savanneolifant is extra in gevaar omdat zowel de mannetjes als de vrouwtjes gedood worden.

Stropers viseren vooral olifanten met grote slagstanden. Die kunnen zich daardoor niet genoeg voortplanten. Op olifanten met kleine of geen slagstanden wordt niet gejaagd. Zij planten zich makkelijker voort. In het wild komen daardoor steeds meer olifanten met kleine of zelfs geen slagstanden voor.

De slurf is eigenlijk de neus en de bovenlip samen en wordt voor verschillende zaken gebruikt. Als ze dorst hebben, steken ze de slurf in het water om het op te zuigen en nadien spuiten ze het in hun mond. Als ze dringend een douche willen nemen, spuiten ze dat water gewoon over zich heen. Een moederolifant gebruikt haar slurf ook om haar baby te knuffelen en te beschermen bij gevaar. Zo zal ze haar slurf gebruiken om de baby bij een steile helling vandaan te houden. Ze kan met haar slurf natuurlijk ook een mep rond die grote oren geven, wanneer de baby niet wil luisteren of wanneer andere olifanten haar de oren van haar kop zeuren. Met de slurf kunnen ze ook voedsel oprapen of van planten rukken. En natuurlijk kunnen ze ook communiceren met de slurf. Het getrompetter van een olifant is hoorbaar in de wijde omgeving!

Kan jij trompetteren als een olifant?

De blauwe vinvis

PASPOORT	Balaenoptera musculus
NAAM	Blauwe vinvis
Engelse naam	Blue whale
Regio	Open zee – alle wereldzeeën
Voedsel	Roofdier: krill en plankton
Status	Bedreigd
Bijzonder	Grootste dier ooit, luidste dier, zwaarste dier.

Het allergrootste dier ter wereld leeft in de zee. De blauwe vinvis wordt wel 30 meter lang, en kan tot 170 ton wegen.

Hoeveel weeg jij? Reken zelf maar uit hoeveel keer jij in deze vis past!

De blauwe vinvis mag nog meer records op zijn naam schrijven. Hij is niet alleen het grootste zoogdier. Hij is ook het grootste levende wezen ooit, want hij is zelfs groter dan de brachiosaurus, een van de grootste dinosaurussen die ooit rondliepen.

Als zoogdier heeft hij geen kieuwen en dus heeft hij lucht nodig. Hij moet regelmatig aan de oppervlakte een teug zuurstof komen inademen. Bij het uitademen van de oude lucht uit zijn longen kan een fontein water van wel 9 meter hoog te zien zijn.

Hij is verzot op kleine garnaaltjes, wat we 'krill'² noemen en plankton³. Om de krill en de plankton te vangen zwemt hij eerst 500 m diep de oceaan in, om dan zonder tafelmanieren met opengesperde muil de kleine kreeftjes en de plankton uit het zeewater te filteren.

Hij is zo groot dat hij geen natuurlijke vijanden heeft. Een groep orka's wil af en toe nog wel eens een stuk uit zijn staart bijten, maar echt bang moet hij er niet van zijn. Toch scheelde het niet veel of hij was uitgestorven en de schuld lag bij ons. De mens jaagde op deze grote vis omwille van zijn vet en walvisolie.

In 1966 werd er gelukkig een verbod op het jagen op de blauwe vinvis uitgevaardigd. Sindsdien groeit het aantal blauwe vinvissen heel langzaam aan. Maar het blijft moeilijk voor deze reuzenvis. Hij heeft last van de vervuiling van de zee en de klimaatverandering. Ook de sonar⁴ van de marineschepen brengt hem danig in de war. Dan raakt hij gedesoriënteerd en weet niet meer waar hij moet zwemmen om aan genoeg voedsel te raken.

De blauwe vinvis staat ook bekend om zijn gezang. Stop je oren maar heel goed toe, want deze reus kan van alle dieren het hardst zingen!

Zijn gezang is luider dan de muziek op het concert van je favoriete zanger of groep, en zelfs luider dan de jetmotor van een vliegtuig!

Het zingen kan je onder water van kilometers ver horen. Op deze manier houden de blauwe vinvissen contact met elkaar. Ze roepen en zingen, in de hoop om een andere blauwe vinvis tegen te komen. Misschien wel een metgezel waarmee ze kunnen paren.

Het vingerdier

PASPOORT	Daubentonia madagascariensis
NAAM	Vingerdier
Engelse naam	Aye-aye
Regio	Madagascar
Voedsel	Omnivoor ⁵
Status	Bedreigd
Bijzonder	Lange smalle middelvinger waarmee hij voedsel kan 'horen'!

Het vingerdier is een zoogdier. Het leeft endemisch⁶ op het eiland Madagascar.

Madagascar is, na Australië en Borneo, het derde grootste eiland ter wereld. Het ligt voor de oostkust van Afrika. Het vingerdier leeft daar in de regenwouden, maar vindt ook de loofbossen aan de westkust van het eiland een fijne omgeving om te wonen.

Omdat veel bossen op Madagascar gekapt worden, wordt zijn leefruimte steeds kleiner. Hij wordt daardoor met uitsterven bedreigd.

De bewoners van Madagascar, de Malagassiërs, hebben het nachtdiertje de naam 'aye-aye' gegeven. De westerse naam 'vingerdier' dankt hij aan zijn lange smalle vingers met scherpe klauwen. Enkel zijn grote teen is klauwloos.

Als nachtdier slaapt hij de ganse dag in nesten die hij hoog in een boom bouwt van takjes en twijgjes. Bij zonsondergang wordt hij wakker om op zoek te gaan naar voedsel.

Hij eet het liefst larven. Om ze te vinden gebruikt hij zijn lange, dunne en knobbelige middelvingers. Het lijken wel fijne Chinese eetstokjes! Hiermee klopt hij op de schors van een boom.

Tok tok tok! Is daar iemand?

Door echolocatie⁷ kan hij 'horen' of er holtes onder de bast zitten waar misschien lekkere larven verstopt zitten. Op die manier kan hij larven vinden die soms wel tot 2 centimeter diep in het hout zitten!

Met zijn grote snijtanden, die net als bij knaagdieren voortdurend groeien, bijt hij een gat in het hout tot aan de holte waar de larve zit. Met zijn lange, fijne vingers kan hij zo de lekkernij uit zijn schuilplaats peuteren.

Mmm, lekker!

De Isabella Tijgermot

PASPOORT	Pyrrharctia Isabella
NAAM	Isabella Tijgermot
Engelse naam	Isabella Tiger moth
Regio	Koude gebieden zoals Noord-Amerika, Canada, Groenland en Antartica
Voedsel	Herbivoor
Status	Niet bedreigd
Bijzonder	Hij sterft niet wanneer hij bevroert.

De Isabella Tijgermot leeft in zeer koude gebieden zoals Noord-Amerika, Canada, Noord-Rusland en Antarctica. De rups heeft een harig lichaam en is zwart aan beide uiteinden. In het midden is hij koperkleurig. De kleur van de Isabella Tijgermot kan variëren van geel tot oranje. Op zijn vleugels staat vaak een patroon van zwarte stippen. Hij heeft een klein hoofd en een harige borstkas.

Omdat hij geen wollen sokken en dik gevoerde winterjas kan aantrekken om zich tegen de vrieskou te beschermen, heeft hij zich op een unieke manier weten aanpassen om te overleven in gebieden met een lange winterperiode.

Wanneer de temperaturen dalen, zoekt de rups van de Isabella Tijgermot een gezellig plekje tussen de rotsen om een heel lange winterslaap te houden. Als het ijskoud wordt en sneeuw en ijs de rotsen bedekken, befrist hij. Zijn hart stopt met kloppen en hij houdt op met ademen.

De winterslaap duurt soms wel 11 maanden!

Als het in de zomer warmer wordt, komt hij weer tot leven en heeft hij uiteraard honger als een paard.

Stel je voor dat je slechts op een paar weken tijd alles moet eten wat je normaal in een heel jaar op je bord krijgt! 'Honger is de beste saus', zegt het spreekwoord, en dat is voor deze rups zeker het geval. Hij eet alles wat er in zijn buurt groeit en is niet kieskeurig. Het moet vooral snel gaan want hij heeft niet veel tijd om zijn buikje rond te eten. Na een paar weken zakken de temperaturen alweer en gaat hij opnieuw 'slapen'.

Bij een gewone vlinder duurt het normaal maar enkele maanden om van een rups tot een vlinder of mot te transformeren. Omdat onze rups van de Isabella Tijgermot maar heel weinig tijd heeft, en telkens 11 maanden bevroren doorbrengt, duurt deze cyclus van rups tot mot soms wel 14 jaar.

Wanneer hij eindelijk tot mot geëvolueerd is, eet hij niets meer. Hij heeft andere prioriteiten, want hij moet op slechts enkele dagen tijd veel eitjes leggen. Eens de eitjes gelegd zijn, sterft hij. Voorgoed.

Het vogelbekdier

PASPOORT	Ornithorhynchus anatinus
NAAM	Vogelbekdier
Engelse naam	Platypus
Regio	Australië
Voedsel	Carnivoor ⁸
Status	Niet bedreigd
Bijzonder	Enige giftige zoogdier.

Kijk eens goed naar dit bijzondere dier. Het lijkt wel een combinatie van drie verschillende dieren. Kan jij raden welke dieren we zoeken?

Het vogelbekdier is een van de slechts vijf zoogdieren die eieren leggen. Toch is het vogelbekdier een zoogdier omdat het zijn jongen voedt met melk. Het jong zuigt de melk echter niet uit de tepel. De melk komt uit de poriën van het vogelbekdier gelopen en het jong likt de melk rechtstreeks van de huid.

Het vogelbekdier is een nachtdier. Het slaapt overdag in zijn hol langs de oever van de rivier. 's Nachts jaagt het op voedsel in het water. Zijn bek is zacht en rubberachtig en wordt gebruikt om het voedsel te vinden. Hij is verzot op ongewervelde dieren zoals wormen, kikkers, garnalen en kreeftjes.

Niet alleen het dag- en nachtritme heeft hij omgedraaid, want zijn winterslaap ... doet hij in de zomer. Heb jij het in de zomer soms ook zo warm dat je nergens meer zin in hebt? Wanneer het te warm wordt voor het vogelbekdier, kruipt hij in zijn frisse hol, en doet hij een lekker lang zomerslaapje.

Je moet wel oppassen als je dit dier in levende lijve zou tegenkomen. Op vakantie in Australië bijvoorbeeld! Het is het enige zoogdier dat giftig is! Bij de volwassen mannetjes zit er een stekel op de achterpoten die verbonden is met een gifklier. Hij gebruikt het gif vooral om zich te verdedigen tegen roofdieren en om rivalen tijdens het paren af te weren. Voor de mens is het gif gelukkig niet dodelijk, maar wel heel pijnlijk!

Welke combinatie van dieren heb je gevonden?

Het heeft een bek zoals een ... eend.

Het heeft een lijf zoals een ... mol.

Het heeft een staart zoals een ... bever.

De lantaarnhengelvis

PASPOORT	Linophryne arborifera
NAAM	Lantaarnhengelvis
Engelse naam	Illuminated netdevil
Regio	Tropische oceanen
Voedsel	Vis en kreeftachtigen
Status	Niet bedreigd
Bijzonder	Lokt zijn prooi met een lichtgevende hengel, mannetje en vrouwtje vormen één geheel.

Ben jij, net als ik, ook zo geschrokken toen deze schoonheid in de film `Finding Nemo` opdook?

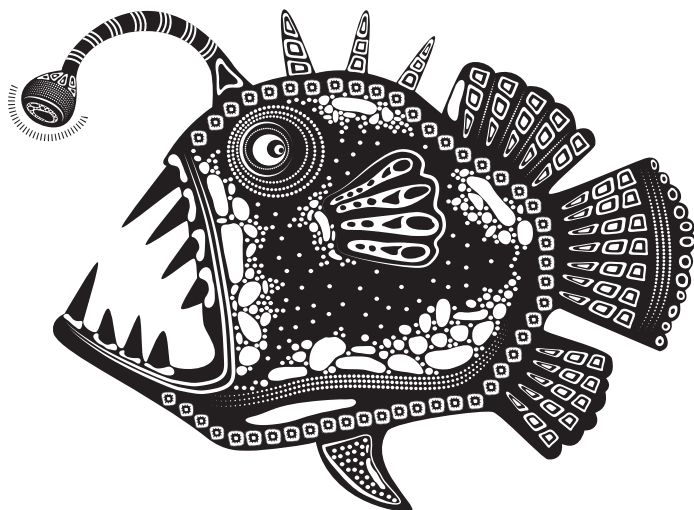
Zoals je kan zien, is de vis bolrond met een bek vol scherpe tanden. Ze leven heel diep in de tropische oceanen, waar het donker is en er geen licht van de zon doorkomt.

Het vrouwtje is bij deze vis de baas. Zij heeft een orgaan in de vorm van een hengel op haar kop. Lichtgevende bacteriën leven hierop en zorgen voor het lichtgevende effect in de donkere diepte van de oceaan. Als de prooi heel blij naar het lichtje zwemt, en vlak bij de bek van het vrouwtje is, opent ze haar mond en haar kieuwen. Het water en de prooi stromen dan als een ritje in een waterglijbaan haar bek in.

Het mannetje van de lantaarnhengelvis is 10 keer kleiner dan het vrouwtje. Een vrouwtje wordt ongeveer 8 cm groot, een mannetje is dus slechts 0,8 cm.

Als hij volwassen is, gaat hij met zijn voortreffelijk reukorgaan op zoek. Wanneer hij een vrouwtje vindt, bijt hij zich vast in haar buik. Hij gaat nooit meer weg.

De huid van het mannetje en het vrouwtje smelten samen en vergroeien, waardoor ze een geheel vormen en nooit meer gescheiden kunnen worden.

De Jezushagedis

PASPOORT	Basiliscus basiliscus
NAAM	Jezushagedis of helmbasilisk
Engelse naam	Common basilisk
Regio	Centraal- en Zuid-Amerika
Voedsel	Omnivoor
Status	Bedreigd
Bijzonder	Kan over water lopen.

Je ziet het goed, deze hagedis kan over water rennen!

Bij gevaar, of wanneer hij een lekker hapje aan de overkant van de rivier ziet, gebruikt hij die bijzondere eigenschap om snel te kunnen ontsnappen. Hij kan, net als Jezus, op zijn achterste poten over het water lopen.

Nu weet je ook waar zijn naam 'Jezushagedis' vandaan komt. Hij heeft grote voeten met vliezen tussen zijn tenen. Die zorgen ervoor dat er bij het rennen over water een luchtbel rond zijn voet gevormd wordt die ervoor zorgt dat hij blijft drijven. Hij moet wel snel zijn, want anders zinkt hij toch nog.

Als hij toch zinkt, is dat niet zo erg. De Jezushagedis kan uitstekend zwemmen en blijft soms wel een halfuur onder water.

Hoe lang kan jij je adem inhouden?

Hij kan lopend over water een snelheid tot 15 km/u halen. Dat is net zo snel als jij naar school fietst! Hij houdt dit waterlopen ook lang vol. Hij haalt zonder problemen de overkant van een brede rivier, waar hij zich kan verstoppen tussen de vegetatie⁹.

De zeedraak

PASPOORT	Phycodurus eques
NAAM	Zeedraak of grote rafelvis
Engelse naam	Leafy seadragon
Regio	Zuid- en Weskust van Australië
Voedsel	Plankton en kreeftachtigen
Status	Bedreigd
Bijzonder	Vermomming en het mannetje zorgt voor de eitjes.

Aan de Zuid- en Westkust van Australië leeft een zeedraak tussen de wervelden van het koraalrif. Deze draak doet heel hard zijn best om zich te camoufleren. Eigenlijk is het een vis die zich camoufleert als een paard: een zeepaardje.

Toen dat nog niet voldoende bleek, besloot hij zich te camoufleren als een plant: het zeewier dat op de koraalriffen groeit.

Het zeedraakje zwemt niet echt, maar laat zich meedrijven op de stroom van het water. Zijn bladachtige vermommingen bewegen op hetzelfde ritme van het water als het zeewier, waardoor hij ontzettend moeilijk te ontdekken is!

Ook het groot brengen van de zeedraak-kroost is bijzonder. De vrouwtjes leggen de eitjes in een speciale draagbuidel onderaan de staart van de mannetjes. Het is papa die voor de eitjes zorgt, tot de zeepaardjes uitkomen en zelfstandig en vrij kunnen rondzwemmen.

De habitat¹⁰ van de zeedraken wordt bedreigd door bouwactiviteiten, toerisme en het lozen van afvalwater. De zeedraakjes worden hierdoor met uitsterven bedreigd. Ze worden ook vaak gevangen als ze heel klein zijn, om verder te leven in aquaria. Het kweken van deze mooie dieren in gevangenschap blijft tot nu toe echter heel moeilijk.

De axolotl

PASPOORT	Ambystoma mexicanum
NAAM	Axolotl
Engelse naam	Axolotl
Regio	Mexico
Voedsel	Carnivoor
Status	Bedreigd
Bijzonder	Afgerukte ledematen groeien opnieuw aan.

Deze lieve lachebek lijkt met zijn zes rode kieuwen ook een beetje op een draak, vind je niet? Het is eigenlijk een salamander en hij leeft endemisch in Mexico. Hij zwemt in diepe meren en vulkanische kraters en blijft altijd in het water.

Omwille van vervuiling is hij in het wild een bedreigde diersoort. Hij is echter niet bedreigd met uitsterven omdat hij over de hele wereld in aquaria rondzwemt. Mocht je graag een axolotl aan je aquarium toevoegen: het zijn sociale dieren en ze leven graag in groep!

De axolotl blijft zijn hele leven een larf. Hij maakt geen metaformose¹¹ door zoals een kikker die evolueert van kikkerdril naar kikkervisje naar kikker.

Het bijzondere aan dit wezentje is het feit dat hij wonden zonder littekens kan laten genezen. Zelfs wanneer volledige ledematen worden afgebeten, kan hij die volledig laten herstellen.

Wetenschappers zijn heel nieuwsgierig hoe hij dat voor elkaar krijgt. Ze onderzoeken de axolotl al heel lang in de hoop zijn geheim te ontfutselen. Ze hopen dat geheim ook te kunnen toepassen op mensen die, bijvoorbeeld door een ongeluk, een arm of been verloren zijn.

De panda

PASPOORT	Ailuropoda melanoleuca
NAAM	Panda
Engelse naam	Panda
Regio	China
Voedsel	Bamboe
Status	Bedreigd
Bijzonder	Vegetariër in plaats van carnivoor.

De panda is een speciale beer. Beren zijn immers carnivoren. Maar op een gegeven moment moet de panda beslist hebben om vegetariër te worden, en voornamelijk bamboe te eten. Om te kunnen overleven op bamboe heeft hij 20 kg bamboe per dag nodig. Van dit bamboe-dieet moet hij wel 40 keer per dag ontlasten.

Beren houden een winterslaap. In de zomer vreten ze zich vol en dik. Ze bouwen vet op rondom hun lichaam. Dat komt goed van pas als ze in de winter een winterslaap houden. Als ze in hun warme hol in een diepe winterslaap liggen te snurken, hebben ze het extra vet op hun lichaam nodig om te overleven.

Heb je bamboe al eens goed bekeken? Daar zit natuurlijk geen gram vet aan! Door enkel bamboe te eten kan de panda dus geen vetreserve opbouwen en kan hij dus in de winter niet lekker knus een winterslaap houden.

De panda moet ook in de sneeuw en de vrieskou op zoek naar voedsel en dat is niet altijd even makkelijk. De blaadjes zijn vaak koud en bevroren en extra moeilijk om te kauwen. Om de blaadjes toch een beetje mals te maken, strijkt de panda ermee langs zijn neus, zodat zijn warme adem zijn hapje alvast een beetje ontdooit.

Als je 20 kilogram bamboe per dag, per panda nodig hebt, moet je goed oppassen dat de beschikbare voedselvoorraad niet te klein wordt.

Om te vermijden dat er een tekort aan bamboe komt, planten de panda's zich maar heel langzaam voort. De vrouwtjes zijn slechts enkele dagen per jaar vruchtbaar. In vele gevallen baart ze een tweeling, maar omdat ze omwille van haar dieet niet genoeg vette melk voor twee kan produceren, zal ze het

sterkste jong bevoorraden en het zwakkere jong laten sterven.

Omwille van hun trage voortplanting en een verlies aan habitat zijn de panda's een bedreigde diersoort.

De Texaanse padhagedis

PASPOORT	Phrynosoma cornutum
NAAM	Texaanse padhagedis
Engelse naam	Texas horned lizard
Regio	Mexico en Zuid-Amerika
Voedsel	Carnivoor
Status	Niet bedreigd
Bijzonder	Spuut bloed uit oogleden bij gevaar.

Deze hagedis komt voornamelijk voor in droge streken in Mexico en Zuid-Amerika.

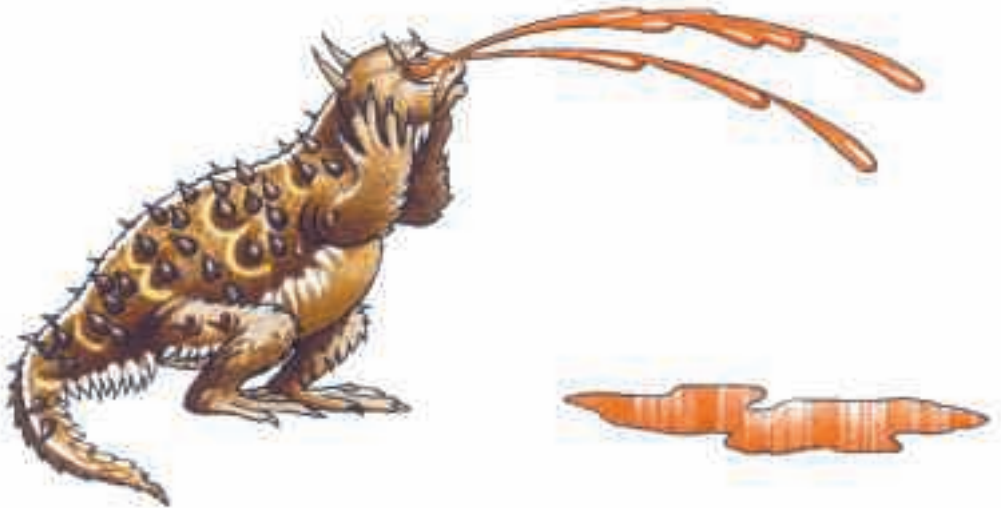
Zie je hoe zijn kleuren lijken op de kleuren van zijn omgeving?

Hij doet erg zijn best doet om, door middel van zijn stekelig uiterlijk en donkere kleuren, onzichtbaar te zijn. Het lukt hem voortreffelijk! Hij is een meester in camouflage waardoor hij weinig natuurlijke vijanden heeft.

Als hij toch wordt aangevallen heeft hij nog enkele opmerkelijke trucs achter de hand. In het begin zal hij doen alsof hij dood is. Roerloos ligt hij dan op de grond zonder een poot te bewegen. Je kan zelfs amper zien dat hij ademt!

Als de aanvaller toch niet overtuigd is, haalt hij zijn allergrootste troef boven om de belager te doen geloven dat hij geen lekker hapje is. Hij blaast zich eerst op tot hij dubbel zo groot lijkt. En dan ... laat hij stinkend bloed uit zijn oogleden stromen! Het bloed ruikt voor zijn vijanden niet alleen vies maar het smaakt ook verschrikkelijk.

Als ze na al dit theater nog niet overtuigd zijn dat hij echt geen smakelijk hapje is, moeten ze wel hele grote honger hebben!

Wist je dat ...

... de slechtvalk in zijn duikvlucht 400 km/u haalt en daarmee het snelste dier op aarde is?

... het jachtluipaard met 120 km/u het snelst kan rennen?

... de mestkever
850 keer zijn
eigen gewicht
kan verplaatsen?
Daarom wordt hij
beschouwd als het
sterkste dier ter wereld.

... de Galapagos-
reuzenschilpad
niet alleen
de grootste
schildpad, maar
ook het langst
levende dier ter
wereld is? Hij kan
200 jaar worden.

Woorduitleg

- 1 **herbivoor** = plantenetend dier
- 2 **krill** = verzamelnaam voor garnaalachtige ongewervelde dieren
- 3 **plankton** = organismen die voornamelijk zwevend in het water leven
- 4 **sonar** = installatie voor het varen of vliegen op geluidsseinen
- 5 **omnivoor** = alleseter
- 6 **endemisch** = wil zeggen dat iets enkel voorkomt in een afgesloten geografisch gebied zoals bijvoorbeeld een eiland of een bergtop.
- 7 **echolocatie** = het vermogen van bepaalde dieren om voorwerpen te lokaliseren door zelf geluid uit te zenden en te luisteren naar de echo die wordt ontvangen door hun oor.
- 8 **carnivoor** = vleeseter
- 9 **vegetatie** = plantengroei
- 10 **habitat** = plaats waar een bepaald organisme voorkomt
- 11 **metamorfose** = gedaanteverwisseling